

LÊ-NIN

TOÀN TẬP

VỀ "BẢN CHẤT"
CỦA CUỘC CÁCH MẠNG NGÀ

CHỦ NGHĨA MÁC VÀ CHỦ NGHĨA XÉT LẠI

VẤN ĐỀ RUỘNG ĐẤT Ở NGÀ CUỐI THẾ KỶ XIX

CHỦ NGHĨA QUÂN PHIỆT HIỆU CHIẾN
VÀ SÁCH LƯỢC CHỐNG CHỦ NGHĨA QUÂN PHIỆT
CỦA ĐẢNG DÂN CHỦ - XÃ HỘI

LÉP TÔN-XTÔI, TÂM GƯƠNG PHẢN CHIẾU
CÁCH MẠNG NGÀ

17

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

V.I.LÊ-NIN

TOÀN TẬP

17

Tháng Ba 1908 - tháng Sáu 1909

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2005

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Khẳng định chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam hành động là vấn đề có tính nguyên tắc đối với cách mạng Việt Nam; là bước phát triển về nhận thức và tư duy lý luận của Đảng ta trong công cuộc đổi mới, quyết tâm xây dựng đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Những thành tựu mọi mặt do công cuộc đổi mới đất nước mang lại trong những năm qua thật đáng trân trọng và khích lệ, đồng thời đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải tiếp tục nghiên cứu, phát triển lý luận cách mạng khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin để giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước trong giai đoạn hiện nay.

Với tinh thần đó, việc tìm hiểu, nghiên cứu có hệ thống và vận dụng sáng tạo những tư tưởng, những tinh hoa của chủ nghĩa Mác - Lênin là vô cùng quan trọng và cấp thiết đối với chúng ta hiện nay.

Đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu lý luận của đông đảo bạn đọc, đặc biệt là của các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu, giảng viên và sinh viên các trường đại học, nhân dịp kỷ niệm 135 năm ngày sinh của Vladimira Ilich Lenin (22-4-1870 - 22-4-2005), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản Bộ sách quý *V. I. Lenin - Toàn tập* gồm 55 tập và 2 tập Tra cứu.

Bộ sách *V. I. Lenin - Toàn tập* ra mắt bạn đọc lần này được xuất bản theo đúng nguyên bản của Bộ *V. I. Lenin - Toàn tập*, tiếng Việt, do Nhà xuất bản Sự thật, Hà Nội, hợp

tác với Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, xuất bản vào những năm 70-80 thế kỷ XX.

* *

*

Tập 17 gồm những tác phẩm do V. I. Lênin viết vào thời gian từ tháng Ba 1908 đến tháng Sáu 1909. Nội dung tập này phản ánh cuộc đấu tranh của Lênin chống chủ nghĩa cơ hội và chủ nghĩa xét lại trong nội bộ Đảng và trên trường quốc tế, luận chứng cho lập trường của chủ nghĩa bôn-sê-vích về vấn đề phong trào giải phóng dân tộc ở các nước thuộc địa và phụ thuộc, vấn đề đấu tranh chống chủ nghĩa quân phiệt và nguy cơ chiến tranh đế quốc.

Nội dung những tác phẩm chính trong tập này được phân tích khá toàn diện trong phần *Lời tựa* in ở đầu sách, do Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lênin (Liên Xô) viết cho lần xuất bản bằng tiếng Việt.

Phần Phụ lục và các Bản chỉ dẫn (với những số trang tương ứng của phần nội dung trong tập) ở cuối sách được trình bày hết sức khoa học và chuẩn xác; đây là phần tra cứu rất bổ ích, góp phần làm sáng tỏ nhiều vấn đề trong nội dung tác phẩm, giúp bạn đọc hiểu sâu sắc hơn tư tưởng của V. I. Lênin.

Chú thích cuối trang bằng dấu (*) là của V. I. Lênin; Chú thích bằng chữ số Ả-rập ⁽¹⁾ là của Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lênin trực thuộc Ban Chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Liên Xô (trước đây).

Hy vọng Bộ sách sẽ là tài liệu nghiên cứu và tham khảo bổ ích cho bạn đọc.

Tháng 9 năm 2005

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

LỜI TỰA

Tập 17 trong V. I. Lê-nin Toàn tập gồm những tác phẩm viết từ tháng Ba 1908 đến tháng Sáu 1909, trong thời kỳ bọn phản động Trăm đen hoành hành ở Nga. Căn cứ vào tính chất những vấn đề trình bày trong các trước tác của tập này thì những trước tác ấy có liên quan trực tiếp với những tác phẩm in trong tập 16.

Trong những năm này Lê-nin đấu tranh để duy trì và củng cố đảng, tiếp tục tổng kết những bài học của cuộc cách mạng Nga lần thứ nhất, phân tích lực lượng so sánh giữa các giai cấp, nghiên cứu vấn đề ruộng đất, xác định những nhiệm vụ và chính sách của đảng trong những điều kiện mới. Các trước tác in trong tập này phản ánh cuộc đấu tranh của Lê-nin chống chủ nghĩa cơ hội và chủ nghĩa xét lại trong nội bộ đảng và trên trường quốc tế, luận chứng cho lập trường của chủ nghĩa bôn-sê-vích về vấn đề phong trào giải phóng dân tộc ở các nước thuộc địa và phụ thuộc, về vấn đề đấu tranh chống chủ nghĩa quân phiệt và nguy cơ chiến tranh đế quốc.

Lê-nin xuất phát từ chỗ những nhiệm vụ khách quan của cuộc cách mạng tư sản ở Nga vẫn chưa được giải quyết và vì thế cho nên một cuộc khủng hoảng cách mạng mới là không sao tránh khỏi. Kế hoạch chiến lược của những người bôn-sê-vích thực hiện trong thời kỳ cách mạng 1905 - 1907 vẫn còn giữ nguyên tất cả ý nghĩa của nó. Trong các bài báo "Về "bản chất" của cuộc cách mạng Nga", "Về việc

đánh giá cuộc cách mạng Nga", ""Xu hướng tả" của giai cấp tư sản và nhiệm vụ của giai cấp vô sản", khi vạch ra tính chất vô căn cứ trong sự đánh giá của những người men-sê-vích về tính chất và động lực của cách mạng Nga, Lê-nin nhấn mạnh rằng bá quyền lãnh đạo của giai cấp vô sản trong cuộc cách mạng dân chủ - tư sản mới sắp tới là điều tất yếu và có thể thực hiện được. "Đợt thứ nhất của cuộc cách mạng tư sản ở nước ta (năm 1905 - 1907), — Người viết, — đã chứng minh một cách không thể chối cãi được rằng giai cấp tư sản nước ta có tính chất hoàn toàn ngả nghiêng và phản cách mạng, rằng giai cấp vô sản nước ta có khả năng trở thành *lãnh tụ* của cuộc cách mạng thắng lợi, rằng quần chúng nông dân dân chủ có khả năng giúp giai cấp vô sản đưa cuộc cách mạng đó tới thắng lợi" (tr. 507).

Lê-nin phê phán kịch liệt sách lược cơ hội chủ nghĩa của những người men-sê-vích muốn giới hạn cách mạng trong những khuôn khổ tư sản chật hẹp, giao quyền lãnh đạo cách mạng vào tay giai cấp tư sản. Người chỉ ra rằng tiến trình của cách mạng Nga chứng thực luận điểm của chủ nghĩa Mác cho rằng muốn bảo đảm và củng cố vững chắc thắng lợi của cách mạng tư sản thì cần phải đưa cuộc cách mạng đó đi thật xa hơn những mục tiêu trực tiếp, những mục tiêu mang tính chất tư sản của nó. Lê-nin lại nhấn mạnh rằng do tính chất phản cách mạng của giai cấp tư sản Nga nên thắng lợi của cách mạng dân chủ - tư sản ở Nga với tính cách là thắng lợi của giai cấp tư sản là điều không thể nào có được. Chỉ khi nào thiết lập được nền chuyên chính dân chủ - cách mạng của giai cấp vô sản và nông dân thì mới thực hiện được những nhiệm vụ của cách mạng dân chủ - tư sản và mở ra khả năng chuyển biến cách mạng dân chủ - tư sản thành cách mạng xã hội chủ nghĩa. Giai cấp công nhân phải tiến hành một chính sách độc lập của đội tiên phong, của người lãnh đạo cách mạng, phải cô lập phái tự do và bảo đảm một sự liên minh vững

chắc với nông dân, giải thoát họ khỏi ảnh hưởng của giai cấp tư sản.

Trong thời kỳ này Lê-nin rất chú ý tới việc tiếp tục nghiên cứu và luận chứng cho cương lĩnh ruộng đất của đảng. Trong tập này có tác phẩm "Vấn đề ruộng đất ở Nga cuối thế kỷ XIX", bản thuyết trình "Cương lĩnh ruộng đất của Đảng dân chủ - xã hội trong cuộc cách mạng ở Nga", các bài báo "P. Ma-xlốp trong cơn điên loạn", "Plê-kha-nốp và phe nhóm bảo vệ chủ nghĩa xét lại như thế nào?", "Những cuộc thảo luận về vấn đề ruộng đất tại Đu-ma III", trong đó Lê-nin bảo vệ và tiếp tục phát triển lý luận mác-xít về vấn đề ruộng đất.

Trong các tác phẩm của mình, Lê-nin đã chỉ rõ tính chất địa chủ - tư sản của cuộc cải cách ruộng đất do Xtô-lư-pin đưa ra nhằm phá hủy công xã nông dân và tạo ra ở nông thôn một tầng lớp cu-lắc đông đảo làm chỗ dựa vững chắc cho chế độ Nga hoàng trong cuộc đấu tranh chống lại phong trào cách mạng. Lê-nin nhận định chính sách này là một bước chuyển của chế độ chuyên chế Nga hoàng về phía chủ nghĩa Bô-na-pác-tơ trong lĩnh vực ruộng đất, là sự ve vãn bọn cu-lắc. Dựa vào những ý kiến của Mác, Lê-nin đưa ra một định nghĩa có tính chất kinh điển về chủ nghĩa Bô-na-pác-tơ. Lê-nin viết: thực chất của thuyết này là sự lựa chiều của chế độ quân chủ đã mất đi chỗ dựa thủ cựu trước đây của nó và lúc này buộc phải "giữ thế thăng bằng để khỏi bị sụp đổ, ve vãn để cai trị, mua chuộc để làm vừa lòng, kết bạn với bọn cận bã của xã hội, với bọn ăn cắp và bịp bợm công khai để không phải chỉ dựa vào lưỡi lê mà đứng vững" (tr. 332).

Dựa trên nhiều tài liệu thống kê nói rõ những quan hệ kinh tế - xã hội ở nông thôn, Lê-nin đã chỉ rõ rằng những tàn tích của chế độ nông nô, dưới hình thức các đại điền trang của địa chủ, chế độ nông dân sở hữu phần ruộng đất được chia kiểu trung cổ và chế độ lao dịch là những trở ngại